ĢENERĀLADVOKĀTA NIKOLASA EMILIU [*NICHOLAS EMILIOU*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2024. gada 27. jūnijā [1]

Apvienotās lietas C-123/23 un C-202/23 [*Khan Yunis* un *Baadba*] [i]

N.A.K.,
E.A.K.,
Y.A.K. (C-123/23),
M.E.O. (C-202/23)
pret
Bundesrepublik Deutschland

(*Verwaltungsgericht Minden* (Mindenes Administratīvā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Patvērums – Direktīva 2013/32/ES – Kopējās procedūras starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai – Starptautiskās aizsardzības pieteikums – Nepieņemamības pamati – 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts un 40. pants – Turpmāks starptautiskās aizsardzības pieteikums – Apstākļi, kādos turpmāku pieteikumu var atzīt par nepieņemamu – Iespēja atzīt par nepieņemamu turpmāku pieteikumu, kas iesniegts pēc tam, kad cita dalībvalsts izbeigusi patvēruma procedūru saistībā ar attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu

I. Ievads

1. Šie lūgumi sniegt prejudiciālus nolēmumus attiecas uz Direktīvas 2013/32/ES [2] 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktā nepieņemamības pamata interpretāciju. Minētā tiesību norma ļauj dalībvalstīm konkrētos apstākļos atzīt par nepieņemamiem "turpmākus pieteikumus". Atbilstoši šīs direktīvas 2. panta q) punktam – "turpmāks pieteikums" ir starptautiskās aizsardzības pieteikumus, ko iesniedz "pēc tam, kad ir pieņemts galīgais lēmums par iepriekšējo pieteikumu", kuru iesniegusi tā pati persona.

2. Abās tiesību normās nekas nav minēts par to, vai šo nepieņemamības pamatu var piemērot tikai situācijā, kad abus pieteikumus novērtē viena un tā pati dalībvalsts, vai arī situācijā, kurā iesaistītas vairākas dalībvalstis, kad iepriekšējo patvēruma procedūru veikusi dalībvalsts (A dalībvalsts), kas nav dalībvalsts, kurā iesniegts "turpmākais pieteikums" (B dalībvalsts).

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

[i] Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.).

3. Saskaņā ar Vācijas tiesību aktie, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federālā migrācijas un bēgļu lietu pārvalde, Vācija, turpmāk tekstā – "federālā pārvalde") var atzīt par nepieņemamu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kas tai iesniegts "pēc nelabvēlīgas patvēruma procedūras izbeigšanas" attiecībā uz to pašu pieteikuma iesniedzēju citā dalībvalstī. *Verwaltungsgericht Minden* (Mindenes Administratīvā tiesa, Vācija) vēlas noskaidrot, vai šāds noteikums ir saderīgs ar Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu.

4. Tiesai jau ir lūgts sniegt nolēmumu šajā jautājumā [3]. Tomēr iepriekš tā savus konstatējumus ir attiecinājusi tikai par konkrētām situācijām, kad galīgo lēmumu par iepriekšējo attiecīgās personas pieteikumu ir pieņēmusi trešā valsts vai dalībvalsts, kurai, lai gan tā īsteno Regulu (ES) Nr. 604/2013 [4], nav bijusi saistoša ne Direktīva 2013/32, ne Direktīva 2011/95/ES [5] (t. i., Norvēģija un Dānija). Šajās lietās Tiesa tiek aicināta izvērtēt Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētā nepieņemamības pamata piemērošanu situācijā, kad viena un tā pati persona veiksmīgi iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumus dažādās dalībvalstīs, kas pilnībā piedalās kopējā Eiropas patvēruma sistēmā.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

5. Direktīvas 2013/32/ES 2. panta q) punktā jēdziens "turpmāks pieteikums" ir definēts kā "starptautiskās aizsardzības pieteikums, kas ir sagatavots pēc tam, kad ir pieņemts galīgais lēmums par iepriekšējo pieteikumu, tostarp gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs ir skaidri atsaucis savu pieteikumu, un gadījumos, kad atbildīgā iestāde ir noraidījusi pieteikumu pēc tā netiešas atsaukšanas saskaņā ar [minētās direktīvas] 28. panta 1. punktu".

6. Direktīvas 2013/32 33. pantā "Nepieņemami pieteikumi" ir paredzēts:

"1. Papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izskatīts saskaņā ar [Dublinas III regulu], dalībvalstīm nav jāizvērtē, vai pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs saņemt starptautisko aizsardzību saskaņā ar Direktīvu [2011/95], ja pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu saskaņā ar šo pantu.

2. Dalībvalstis var uzskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu par nepieņemamu tikai tad, ja:

[..]

[3] Skat. spriedumus, 2021. gada 20. maijs, L.R. (Norvēģijas noraidīts patvēruma pieteikums) (C-8/20, turpmāk tekstā – "spriedums L.R. (Norvēģijas noraidīts patvēruma pieteikums), EU:C:2021:404"), un 2022. gada 22. septembris, *Bundesrepublik Deutschland* (Dānijas noraidīts patvēruma pieteikums) (C-497/21, turpmāk tekstā – "spriedums *Bundesrepublik Deutschland* (Dānijas noraidīts patvēruma pieteikums), EU:C:2022:721").

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.; turpmāk tekstā – "Dublinas III regula").

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.).

d) pieteikums ir turpmāks pieteikums, kurā nav ietverti jauni elementi vai konstatējumi, kas saistīti ar izvērtēšanu, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā bēglis vai persona, kas ir tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību [starptautiskās aizsardzības saņēmējs] atbilstīgi Direktīvai [2011/95], vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs; vai

[..]."

7. Saskaņā ar minētās direktīvas 40. pantu "Turpmāks pieteikums":

"1. Ja persona, kas ir pieteikusies uz starptautisko aizsardzību dalībvalstī, sniedz papildu paziņojumus vai turpmāku pieteikumu tajā pašā dalībvalstī, minētā dalībvalsts pārbauda šos turpmākos paziņojumus vai turpmākā pieteikuma elementus saskaņā ar iepriekšējā pieteikuma izskatīšanu vai saskaņā ar tāda lēmuma izskatīšanu, kas atrodas pārskatīšanas vai pārsūdzības procesā, ciktāl kompetentās iestādes var ņemt vērā un apsvērt visus elementus, kas ir pamatā turpmākajiem paziņojumiem vai turpmākajam pieteikumam.

2. Lai pieņemtu lēmumu par starptautiskās aizsardzības pieteikuma pieņemamību saskaņā ar 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, turpmākais starptautiskās aizsardzības pieteikums tiek vispirms pakļauts sākotnējai izskatīšanai attiecībā uz to, vai ir konstatēti vai pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunus elementus vai faktus, kas attiecas uz pārbaudi, vai viņš ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs saskaņā ar Direktīvu [2011/95].

3. Ja sākotnējā izskatīšanā, kas minēta 2. punktā, tiek konstatēti vai pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunus elementus vai faktus, kas ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam saskaņā ar Direktīvu [2011/95], pieteikumu turpina izskatīt saskaņā ar II nodaļu. Dalībvalstis var paredzēt arī citus iemeslus, kuru dēļ turpināt izskatīt turpmāku pieteikumu.

[..]

5. Ja turpmāku pieteikumu tālāk neizskata saskaņā ar šo pantu, to uzskata par nepieņemamu saskaņā ar 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

[..]

7. Ja persona, attiecībā uz kuru ir jāizpilda pārsūtīšanas lēmums saskaņā ar [Dublinas III regulu], iesniedz papildu paziņojumus vai turpmāku pieteikumu nosūtošajā dalībvalstī, minētos paziņojumus vai turpmākos pieteikumus izvērtē atbildīgā dalībvalsts, kā definēts minētajā regulā, saskaņā ar šo direktīvu."

B. Vācijas tiesību akti

8. Materiālie un procesuālie pamatnoteikumi, kas reglamentē patvēruma procedūras, ir noteikti 1992. gada 26. jūnija *Asylgesetz* (Patvēruma likums) (*BGBl.* 1992 I, 1126. lpp.), kas publicēts 2008. gada 2.septembrī (*BGBl.* 2008 I, 1798. lpp.), redakcijā, kas piemērojama strīdam pamatlietā (turpmāk tekstā – "Patvēruma likuma").

9. Patvēruma likuma 29. pantā "Nepieņemami pieteikumi" ir noteikts:

"1. Patvēruma pieteikums nav pieņemams, ja:

[..]

5. turpmāka pieteikuma gadījumā saskaņā ar 71. pantu vai atkārtota pieteikuma gadījumā saskaņā ar 71.a pantu nav jāveic vēl viena patvēruma procedūra."

10. Patvēruma likuma 71.a pantā "Atkārtots pieteikums" ir noteikts:

"1. Ja ārvalstnieks pēc viņam nelabvēlīgas patvēruma procedūras noslēgšanās drošā trešā valstī (26.a pants), kurai piemēro [Savienības] tiesību normas attiecībā uz atbildību par patvēruma procedūru veikšanu vai ar kuru Vācijas Federatīvā Republika šajā ziņā ir noslēgusi starptautisku līgumu, Vācijas Federatīvajā Republikā iesniedz patvēruma pieteikumu (atkārtots pieteikums), vēl viena patvēruma procedūra ir jāveic tikai tad, ja par patvēruma procedūras veikšanu atbildīga ir Vācijas Federatīvā Republika un ir izpildīti *Verwaltungsverfahrensgesetz* (Administratīvā procesa likums), kas publicēts 2003. gada 23. janvārī (*BGBl.* 2003 I, 102. lpp.; turpmāk tekstā – "Administratīvā procesa likums")), 51. panta 1., 2. un 3. punktā izvirzītie nosacījumi; to pārbauda federālā pārvalde."

11. Administratīvā procesa likumā ir ietverti vispārīgi noteikumi par valsts iestāžu administratīvajām procedūrām. Minētā likuma 51. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1) Pēc ieinteresētās personas lūguma iestāde lemj par galīga administratīvā akta atcelšanu vai tā grozīšanu:

1. ja faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuri bija par pamatu administratīvā akta pieņemšanai, ir mainījušies ieinteresētai personai par labu;

2. ja ir jauni pierādījumi, kuri būtu pamatojuši ieinteresētajai personai labvēlīgāka lēmuma pieņemšanu;

3. ja ir pārskatīšanas pamati *Zivilprozessordnung* (Civilprocesa kodekss) 580. panta izpratnē.

2) Lūgums ir pieņemams tikai tad, ja ieinteresētā persona, nebūdama rupji nolaidīga, nav varējusi atsaukties uz jaunas izskatīšanas pamatu iepriekšējās procedūras ietvaros, tostarp pārsūdzot administratīvo aktu."

III. Fakti, tiesvedība valsts tiesā un uzdotie prejudiciālie jautājumi

A. Lieta C-123/23

12. Prasītāji pamatlietā – N.A.K., E.A.K. un Y.A.K. – ir Palestīnas izcelsmes bezvalstnieki, kuri dzīvojuši Gazas joslā. N.A.K., kas dzimusi 1985. gadā, ir E.A.K. un Y.A.K. māte.

13. Saskaņā ar prasītāju sniegto informāciju viņi 2019. gada 11. novembrī ieceļoja Vācijas Federatīvajā Republikā un 2019. gada 15. novembrī lūdza patvērumu. Federālā pārvalde viņu pieteikumus oficiāli reģistrēja 2019. gada 22. novembrī.

14. N.A.K. norādīja, ka viņa esot aizbraukusi no Gazas joslas kopā ar saviem bērniem 2018. gadā pēc *Hamas* īstenotas vajāšanas viņas vīra politiskās darbības dēļ un ka viņi esot ieceļojuši Vācijā tostarp caur Spāniju un Beļģiju. Beļģijā viņi esot dzīvojuši aptuveni vienu gadu un esot iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumus.

15. N.A.K. arī norādīja, ka viņas vīrs esot ieceļojis Vācijas Federatīvajā Republikā 2014. gadā un šajā valstī iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Tomēr viņa starptautiskās aizsardzības pieteikums esot noraidīts ar 2017. gada 31. marta lēmumu.

16. Federālā pārvalde, piemērojot Dublinas III regulas 23., 24. un 25. pantu, iesniedza atpakaļuzņemšanas pieprasījumu Spānijas kompetentajām iestādēm. Ar 2019. gada 28. novembra vēstuli minētās iestādes noraidīja pieprasījumu, norādot, ka tās nav atbildīgas par N.A.K. un viņas bērnu pieteikumu izskatīšanu.

17. Federālā pārvalde neiesniedza atpakaļuzņemšanas pieprasījumu Beļģijas iestādēm. Tomēr tā iesniedza minētajām iestādēm informācijas pieprasījumu, piemērojot Dublinas III regulas 34. pantu, kura mērķis ir atvieglot informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm.

18. Savā 2021. gada 5. marta atbildē Beļģijas iestādes norādīja, ka N.A.K. bija iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu Beļģijā 2018. gada 21. augustā. Tomēr viņas pieteikums tika noraidīts 2019. gada 5. jūlijā pēc tam, kad tas tika izskatīts pēc būtības. Minētās iestādes norādīja, ka tajās notiekošās patvēruma procedūras laikā nav ticami pierādīts, ka N.A.K. viņas izcelsmes valstī draudēja vajāšana vai būtisks kaitējums. Turklāt tās bija noteikušas, ka N.A.K. pēc atgriešanās Gazas joslā var lūgt aizsardzību vai palīdzību no Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības un darba aģentūras Palestīnas bēgļiem Tuvajos Austrumos (*UNRWA*).

19. Beļģijas iestādes arī norādīja, ka N.A.K. neapstrīdēja minēto ziņojumu, kas attiecīgi kļuva galīgs.

20. Ar 2021. gada 25. maija vēstuli federālā pārvalde noraidīja N.A.K. un viņas bērnu pieteikumus kā nepieņemamus un pieņēma lēmumu viņus izraidīt uz Gazas joslu.

21. Konkrētāk, federālā pārvalde uzskatīja, ka atbilstoši Patvēruma likuma 71.a panta 1. punktam nav nepieciešams veikt jaunu patvēruma procedūru attiecībā uz prasītājiem pamatlietā. Patiesi viņu iepriekšējos starptautiskās aizsardzības pieteikumus Beļģijas iestādes bija noraidījušas, un neesot bijis pamata atsākt procedūru atbilstoši *Administratīvā procesa likuma* 51. panta 1., 2. un 3. punktam. Šajā saistībā federālā pārvalde norādīja, ka N.A.K. un viņas bērnu faktiskā un tiesiskā situācija neesot mainījusies un ka viņi neesot iesnieguši jaunus pierādījumus.

22. Prasītāji pamatlietā 2021. gada 9. jūnijā cēla prasību *Verwaltungsgericht Minden* (Mindenes Administratīvā tiesa, Vācija), kas ir iesniedzējtiesa, apstrīdot minēto lēmumu. N.A.K. apgalvoja, ka Gazas joslā viņa saskartos ar nopietnu diskrimināciju, jo vardarbība pret sievietēm, it īpaši, ja viņas ir šķīrušās vai neprecējušās, tur esot sociāli pieņemama. Turklāt piekļuve medicīniskajai aprūpei un darbam esot ierobežota, jo nestabilās situācijas Gazas joslā dēļ viņai un abiem viņas bērniem nebūtu iespējams nodrošināt sev elementārus iztikas līdzekļus. N.A.K. piebilda, ka Gazas joslā viņai nav atbalsta no ģimenes, un nevarot gaidīt, ka *UNRWA* sniegtu pienācīgu atbalstu viņai un viņas bērniem. Beļģijas iestādes neesot ņēmušas vērā šos aspektus. Viņa arī apgalvoja, ka viņai un viņas bērniem faktiski neesot iespējams atgriezties Gazas joslā un nonākt *UNRWA* aizsardzībā. Viņa apgalvoja, ka, ņemot vērā šos apstākļus, viņiem esot jāpiešķir bēgļa statuss.

23. Ar 2021. gada 31. augusta rīkojumu iesniedzējtiesa noteica, ka N.A.K. prasībai, kas celta par apstrīdētajā lēmumā ietverto izraidīšanas rīkojumu, ir apturoša iedarbība. Tā, atsaucoties uz apsvērumiem, kas iesniegti lietā C-8/20, L.R. (Norvēģijas noraidīts patvēruma meklētāja pieteikums), secināja, ka ir šaubas par to, vai Patvēruma likuma 71.a pants ir saderīgs ar Savienības tiesībām.

24. Ņemot vērā šos apstākļus, *Verwaltungsgericht Minden* (Mindenes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, skatot to kopsakarā ar šīs direktīvas 2. panta q) punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šajā dalībvalstī iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums ir noraidāms kā nepieņemams, ja iepriekš citā dalībvalstī iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu šī cita dalībvalsts ir galīgi noraidījusi kā nepamatotu?"

B. Lieta C-202/23

25. M.E.O., kas ir prasītājs pamatlietā, ir 1989. gadā dzimis Libānas pilsonis. Viņš 2020. gada 2. martā ieceļoja Vācijas Federatīvajā Republikā un tajā pašā dienā lūdza patvērumu. Federālā pārvalde viņa pieteikumu oficiāli reģistrēja 2020. gada 30. aprīlī. Pēc tam, kad federālās pārvaldes veiktā meklējumā *Eurodac* tika atrasti 1. kategorijas rezultāti attiecībā uz Poliju, Polijas iestādes ar 2020. gada 29. aprīļa vēstuli piekrita uzņemt atpakaļ M.E.O.

26. Ar 2020. gada 25. jūnija lēmumu federālā pārvalde noraidīja M.E.O. pieteikumu kā nepieņemamu un izdeva rīkojumu par viņa izraidīšanu uz Poliju. Federālā pārvalde norādīja, ka Polija ir atbildīga par patvēruma procedūras veikšanu.

27. M.E.O. 2020. gada 6. jūlijā apstrīdēja minēto lēmumu un iesniedza pieteikumu *Verwaltungsgericht Düsseldorf* (Diseldorfas Administratīvā tiesa, Vācija) par pagaidu tiesisko aizsardzību. Minētā tiesa noraidīja viņa pieteikumu.

28. Federālā pārvalde 2020. gada novembra sākumā informēja Polijas iestādes, ka, lai gan termiņš M.E.O. nosūtīšanai uz Poliju vēl nebija beidzies, faktiski nebija iespējams veikt nosūtīšanu, jo M.E.O. bija aizbēdzis.

29. Ar 2021. gada 2. februāra vēstuli federālā pārvalde atcēla savu 2020. gada 25. jūnija lēmumu, pamatojoties uz to, ka M.E.O. nosūtīšanas termiņš bija beidzies. Pēc federālās pārvaldes informācijas pieprasījuma saņemšanas Polijas iestādes ar 2021. gada 28. aprīļa vēstuli norādīja, ka patvēruma procedūra Polijā ir pārtraukta 2020. gada 20. aprīlī. M.E.O. būtu varējis atsākt minēto procedūru līdz 2021. gada janvārim (tas ir, deviņu mēnešu laikā, sākot no dienas, kad pieņemts lēmums pārtraukt pārbaudi), bet jau bija par vēlu to atsākt.

30. Ar 2021. gada 14. jūlija vēstuli federālā pārvalde noraidīja M.E.O. patvēruma pieteikumu kā nepieņemamu un pieņēma lēmumu izraidīt viņu uz Libānu. Federālā pārvalde paskaidroja, ka saskaņā ar Patvēruma likuma 71. panta a) punkta 1. apakšpunktu Vācijā netiks veikta turpmāka patvēruma procedūra, jo patvēruma procedūra Polijā ir pārtraukta, M.E.O. nesaņemot starptautisko aizsardzību šajā valstī. Šajā saistībā federālā pārvalde atzīmēja, ka M.E.O. faktiskā un tiesiskā situācija nebija mainījusies salīdzinājumā ar to, kas aprakstīta viņa iepriekšējā pieteikumā Polijā, kā arī nebija iesniegti jauni pierādījumi.

31. M.E.O. 2021. gada 27. jūlijā pārsūdzēja minēto lēmumu *Verwaltungsgericht Minden* (Mindenes Administratīva tiesa), kas ir iesniedzējtiesa.

32. Ar 2021. gada 31. augusta rīkojumu iesniedzējtiesa noteica, ka M.E.O. prasībai, kas celta par federālās pārvaldes lēmumā ietverto izraidīšanas rīkojumu, ir apturoša iedarbība. Tā ar norādīja, ka tai ir šaubas par jēdziena "turpmāks pieteikums" interpretāciju un Patvēruma likuma 71. panta a) punkta saderību ar Savienības tiesībām.

33. Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Minden* (Mindenes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1. Vai Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, skatot to kopsakarā ar šīs direktīvas 2. panta q) punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šajā dalībvalstī iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums ir noraidāms kā nepieņemams, ja pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš citā dalībvalstī ir iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu un šī cita dalībvalsts ir pārtraukusi procedūru, jo pieteikuma iesniedzējs šajā citā dalībvalstī ir atteicies no procedūras turpināšanas?

2. Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

   Vai Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, skatot to kopsakarā ar šīs direktīvas 2. panta q) punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šajā dalībvalstī iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums ir noraidāms kā nepieņemams, ja pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš citā dalībvalstī ir iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu un šī cita dalībvalsts ir pārtraukusi procedūru, jo pieteikuma iesniedzējs šajā citā dalībvalstī ir atteicies no procedūras turpināšanas, lai gan patvēruma procedūru citā dalībvalstī šī cita dalībvalsts vēl var atsākt, ja pieteikuma iesniedzējs to šajā citā dalībvalstī lūdz?

3. Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša:

   vai Savienības tiesībās ir noteikts, kurš brīdis, lemjot par starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ir izšķirošs, lai noteiktu, vai patvēruma procedūru, kas iepriekš citā dalībvalstī ir pārtraukta, vēl var atsākt, vai arī šo jautājumu reglamentē tikai valsts tiesību akti?

4. Ja uz trešo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka Savienības tiesībās ir ietvertas attiecīgas prasības:

   saskaņā ar Savienības tiesībās noteiktajām prasībām, lemjot par starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kurš ir izšķirošais brīdis, lai noteiktu, vai patvēruma procedūru, kas iepriekš citā dalībvalstī ir pārtraukta, vēl var atsākt?"

IV. Tiesvedība Tiesā

34. Lūgumi sniegt prejudiciālus nolēmumus, kas datēti ar 2022. gada 28. oktobri, Tiesā tika reģistrēti 2023. gada 1. martā (lietā C-123/23) un 2023. gada 28. martā (lietā C-202/23).

35. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2023. gada 10. maija lēmumu lietas C-123/23 un C-202/23 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai.

36. Vācijas Federatīvā Republika, Francijas valdība, kā arī Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus. Vācijas Federatīvā Republika un Komisija bija pārstāvētas tiesas sēdē, kas notika 2024. gada 29. februārī.

V. Juridiskā analīze

37. Var viegli iedomāties, ka patvēruma meklētājs, lai maksimāli palielinātu savas izredzes saņemt starptautisko aizsardzību, var vēlēties iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumus vairāk nekā vienā dalībvalstī. Savienības likumdevējs, labi apzinoties, cik svarīgi ir izvairīties no sistēmas bloķēšanas, ko rada dalībvalstu iestāžu pienākums izskatīt vairākus viena un tā paša pieteikuma iesniedzēja pieteikumus, un lai izvairītos no *forum shopping* jeb labvēlīgākās tiesas izvēles[6], Dublinas III regulā ir iekļāvis īpašus noteikumus, kuru mērķis ir noteikt vienas un tās pašas personas iesniegto pieteikumu izskatīšanu vienā dalībvalstī[7] un tādējādi ierobežot "otrreizējo plūsmu"[8]. Būtībā tas ir ieviesis "vienas pieturas aģentūras" mehānismu, kura mērķis ir atturēt patvēruma meklētājus no vairāku patvēruma procedūru uzsākšanas dažādās dalībvalstīs (A, B utt. dalībvalsts) vienlaikus vai secīgi, uzsākot patvēruma procedūru B, C utt. dalībvalstī, tiklīdz patvēruma procedūra A dalībvalstī ir izbeigta vai pārtraukta.

38. Vispirms aprakstīšu Dublinas III regulas noteikumus, ko Savienības likumdevējs ir skaidri pieņēmis, lai novērstu šādas situācijas rašanos (A). Tad izvērtēšu, vai dalībvalstis var papildināt šo risinājumu, ļaujot to kompetentajām iestādēm un tiesām – ja izpildīti konkrēti nosacījumi –, atzīt par nepieņemamu pieteikumu, kas iesniegts pēc tam, kad patvēruma procedūru attiecībā uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu ir veikusi cita dalībvalsts, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu (B). Patiesi, pamatlietas attiecas uz šo tiesību normu piemērojamību situācijā, kad ir iesaistītas dažādas dalībvalstis, proti, ja persona lūdz patvērumu B dalībvalstī (šajā gadījumā – Vācija), kamēr attiecībā uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu patvēruma procedūra jau ir veikta A dalībvalstī (šajā gadījumā attiecīgi Beļģijā un Polijā).

A. "Atpakaļuzņemšanas procedūras" – Savienības likumdevēja skaidrais risinājums

39. Lai atturētu vienu un to pašu personu no starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegšanas dažādās dalībvalstīs, Savienības likumdevējs Dublinas III regulā ir iekļāvis noteikumus, saskaņā ar kuriem šādus pieteikumus izskata viena dalībvalsts (turpmāk tekstā – "atbildīgā dalībvalsts"). Konkrētāk, minētās regulas 18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā tas ir norādījis, ka atbildīgajai dalībvalstij ir pienākums "uzņemt atpakaļ" pieteikuma iesniedzēju, kurš ir iesniedzis pieteikumu citā dalībvalstī[9].

6 Skat. spriedumu, 2013. gada 10. decembris, *Abdullahi* (C-394/12, EU:C:2013:813, 53. punkts).

7 Skat. Dublinas III regulas 3. panta 1. punktu: "Pieteikumu izskata viena dalībvalsts".

8 Proti, pieteikuma iesniedzēju pārvietošanās no vienas dalībvalsts uz citu pēc tam, kad viņi jau ir sasnieguši Eiropas Savienības teritoriju, ko tostarp var motivēt atšķirības tiesību sistēmās vai uzņemšanas un dzīves apstākļos.

9 Saskaņā ar Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu atbildīgajai dalībvalstij ir arī pienākums atbilstoši minētās regulas 21., 22. un 29. pantā paredzētajiem nosacījumiem uzņemties atbildību par (nevis uzņemt atpakaļ) pieteikuma iesniedzēju, kurš ir iesniedzis pieteikumu citā dalībvalstī pirms viņa pieteikuma izskatīšanas atbildīgajā dalībvalstī. Tomēr šī situācija neatbilst pamatlietā aplūkotajai situācijai.

1. "Atpakaļuzņemšanas procedūras" īss pārskats

40. "Atpakaļuzņemšanas pieprasījumu procedūra" ir sīki izklāstīta Dublinas III regulas 23., 24. un 25. pantā. Šī procedūra sākas ar to, ka "pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts" (proti, dalībvalsts, kurā atrodas pieteikuma iesniedzējs) izdod "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu" atbildīgajai dalībvalstij. Ja šī procedūra tiek sekmīgi veikta, tā beidzas ar pieteikuma iesniedzēja nosūtīšanu no pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts uz šo citu dalībvalsti. Nosūtīšanas kārtība un termiņi ir sīki izklāstīti minētās regulas 29. pantā.

41. No šīm tiesību normām secinu, ka situācijas, kurās var pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var iesniegt "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu", ir, pirmkārt, tad, kad trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks iesniedz patvēruma pieteikumu šaja dalībvalstī, kad viņa pieteikumu izskata atbildīgā dalībvalsts vai pēc tam, kad viņš ir atsaucis savu pieteikumu šajā dalībvalstī (Dublinas III regulas 18. panta b) un c) punkts), un, otrkārt, tad, kad pieteikuma iesniedzējs iesniedz pieteikumu pēc tam, kad atbildīgā dalībvalsts to ir noraidījusi (minētās regulas 18. panta d) punkts). Saprotu, ka pirmā situācija atbilst pamatlietas faktiem lietā C-202/23, jo patvēruma procedūra Polijā saistībā ar M.E.O. iepriekšējo pieteikumu vēl turpinājās, kad viņš "iesniedza" pieteikumu federālajā pārvaldē. Tomēr, piemērojot Direktīvas 2013/32 28. panta 1. punktu, šī procedūra tika pārtraukta dažas dienas vēlāk, pamatojoties uz to, ka M.E.O. bija netieši atsaucis savu iepriekšējo Polijas iestādēm iesniegto pieteikumu. Otrā situācija attiecas uz pamatlietā C-123/23 aplūkotajiem faktiem.

42. No tā izriet, ka abos gadījumos federālajai pārvaldei bija pieejams "acīmredzams" risinājums, lai izvairītos no N.A.K. un viņas bērnu, no vienas puses, un M.E.O., no otras puses, iesniegto pieteikumu izskatīšanas. Patiešām, tā varēja iesniegt "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu" attiecīgi Polijai un Beļģijai un organizēt šo personu nosūtīšanu uz šīm dalībvalstīm. Federālā pārvalde iesniedza šādu pieprasījumu lietā C-202/23. Tādēļ sākotnēji var šķist, ka šādos apstākļos nav nepieciešams ļaut dalībvalstīm atsaukties uz citu instrumentu (proti, Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteikto nepieņemamības pamatu).

43. Tomēr, kā paskaidrošu (un kā to apliecina pamatlietā aplūkotie fakti), "atpakaļuzņemšanas procedūru" īstenošanai var būt šķēršļi. Turklāt Savienības likumdevējs ir skaidri noteicis, ka dalībvalstīm nav pienākuma izmantot šādas procedūras.

2. "Atpakaļuzņemšanas procedūras" – daļējs risinājums

44. "Atpakaļuzņemšanas procedūras" netiek īstenotas turpmāk aprakstītajās situācijās. Pirmkārt, dalībvalsts, kurā pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis "turpmāku pieteikumu" (B dalībvalsts), var neievērot termiņu, kurā jāiesniedz "atpakaļuzņemšanas pieprasījums" atbildīgajai dalībvalstij (A dalībvalsts)[10]. Šādā gadījumā B dalībvalsts kļūst atbildīga par attiecīgās personas "turpmākā pieteikuma" izskatīšanu A dalībvalsts vietā[11]. Otrkārt, pieņemot, ka B dalībvalsts ir savlaicīgi iesniegusi "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu", pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts (A dalībvalsts) var atteikties uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, piemēram, pamatojoties uz to, ka tā faktiski nav

[10] Skat. Dublinas III regulas 23. panta 2. punktu, kurā norādīts, ka "atpakaļuzņemšanas pieprasījums" ir jāiesniedz divu mēnešu laikā pēc *Eurodac* pozitīvā iznākuma saņemšanas. Ja pieprasījums ir pamatots ar pierādījumiem, kas nav no *Eurodac* sistēmas iegūtie dati, tas ir jāiesniedz trīs mēnešu laikā no "turpmākā pieteikuma" iesniegšanas brīža.

[11] Skat. minētās regulas 23. panta 3. punktu.

dalībvalsts, kas ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu[12]. Faktiski tā arī notika lietā C-123/23: Federālā pārvalde vispirms iesniedza atpakaļuzņemšanas pieprasījumu Spānijas kompetentajām iestādēm, kas to noraidīja, jo uzskatīja, ka tās nav atbildīgas par N.A.K. un viņas bērnu pieteikumu izskatīšanu, jo šīs personas tikmēr bija iesniegušas patvēruma pieteikumu Beļģijā un viņu pieteikumus izskatīja Beļģijas iestādes. Treškārt, pat ja A dalībvalsts piekrīt uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, B dalībvalsts tomēr var nenosūtīt viņu atpakaļ uz A dalībvalsti, ievērojot Dublinas III regulas 29. pantā noteiktos termiņus. Šādā situācijā A dalībvalsts ir atbrīvota no pienākuma uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, un atbildība pāriet uz B dalībvalsti[13]. Tā tas notika lietā C-202/23, proti, federālajai pārvaldei neizdevās nosūtīt M.E.O. atpakaļ uz Poliju piemērojamajā termiņā (jo viņš bija aizbēdzis), un tādējādi tā kļuva atbildīga par viņa pieteikuma izskatīšanu.

45. Turklāt dalībvalstīm nav pienākuma izmantot atpakaļuzņemšanas procedūras. Dublinas III regulas 23. panta 1. punktā ir tikai norādīts, ka B dalībvalsts "*var* prasīt"[14] A dalībvalstij uzņemt atpakaļ attiecīgo personu. Turklāt šīs regulas 17. panta 1. punktā paredzētā "diskrecionārā klauzula" ļauj katrai dalībvalstij lemt par "tai iesniegtā starptautiskās aizsardzības pieteikuma" izskatīšanu. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-123/23 izriet, ka Vācijas Federatīvā Republika pēc tam, kad tika noraidīts tās Spānijas iestādēm adresētais "atpakaļuzņemšanas pieprasījums", pasludināja sevi par atbildīgu par tai iesniegto N.A.K. un viņas bērnu pieteikumu izskatīšanu, pamatojoties uz Dublinas III regulas 17. panta 1. punktu. Šī dalībvalsts tiesas sēdē paskaidroja, ka uz šo noteikumu tā ir atsaukusies tādēļ, ka līdz tam laikam jebkurā gadījumā bija jau par vēlu, lai savlaicīgi iesniegtu vēl vienu "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu" Beļģijas iestādēm.

46. Tādējādi visās tikko aprakstītajās situācijās atbildība par pieteikuma izskatīšanu var pāriet (un pamatlietās aplūkotajās lietās tā arī faktiski pārgāja) no dalībvalsts, kurā tā pati attiecīgā persona iepriekš bija iesniegusi patvēruma pieteikumu, proti, A dalībvalsts (šajā gadījumā – Beļģijas un Polijas), uz dalībvalsti, kurā šāds pieteikums tika iesniegts, proti, B dalībvalsti (šajā gadījumā – Vāciju).

47. Tieši šādā kontekstā ir jāizskata vienīgais jautājums lietā C-123/23 un četri jautājumi lietā C-202/23.

B. Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, – papildu rīks?

48. Turpmākajās iedaļās izklāstīšu iemeslus, kādēļ uzskatu, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neizslēdz, ka situācijā, kad B dalībvalsts (šajā gadījumā – Vācija) kļūst par dalībvalsti, kas ir atbildīga par tai iesniegta pieteikuma izskatīšanu A dalībvalsts vietā, B dalībvalsts iestādes var noraidīt kā nepieņemamu tām iesniegtu "turpmāku pieteikumu", pat ja patvēruma procedūru attiecībā uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu ir veikušas nevis šīs dalībvalsts, bet gan A dalībvalsts iestādes (2).

[12] Skat. Dublinas III regulas 25. panta 1. punktu. Kā norādīts tās 25. panta 5. punktā, ja A dalībvalsts savlaicīgi neatbild uz "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu", B dalībvalsts *nekļūst* par atbildīgo dalībvalsti. Tas nozīmē, ka A dalībvalsts bezdarbība tiek uzskatīta par līdzvērtīgu pieprasījuma pieņemšanai.

[13] Skat. minētās regulas 29. panta 2. punktu.

[14] Mans izcēlums. No tā izriet, ka B dalībvalsts vienmēr var nolemt neuzsākt "atpakaļuzņemšanas procedūru" un pati izskatīt tai iesniegto pieteikumu. Šo interpretāciju ir apstiprinājusi Tiesa, kas ir norādījusi, ka tās dalībvalsts iestādēm, kurā ir iesniegts jauns pieteikums, saskaņā ar Dublinas III regulas 23. panta 1. punktu ir pilnvaras (nevis pienākums) iesniegt "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu" par attiecīgo personu (skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, X, C-213/17, EU:C:2018:538, 33. punkts).

49. Tomēr pirms tam paskaidrošu, kāpēc uzskatu, ka neatkarīgi no tā, vai šīs tiesību normas ir piemērojamas šādā starpdalībvalstu kontekstā, tāds pieteikums kā M.E.O. iesniegtais pieteikums lietā C-202/23 jebkurā gadījumā nevar tikt noraidīts kā nepieņemams, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu. Lai minētajā tiesību normā noteiktais nepieņemamības pamats būtu piemērojams, pirmais priekšnosacījums ir tāds, ka pieteikumam ir jābūt "turpmākam pieteikumam" minētās direktīvas 2. panta q) punkta izpratnē, un no tā izriet pieņēmums, ka A dalībvalsts iestādes ir pieņēmušas "galīgo lēmumu" par attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu. Kā paskaidrošu, M.E.O. iesniegtais pieteikums neatbilst šai prasībai (1).

1. Situācija lietā C-202/23 – vajadzība pieņemt "galīgo lēmumu" par iepriekšējo pieteikumu (Direktīvas 2013/32 2. panta q) punkts)

50. Iesniedzējtiesa norāda, ka M.E.O. pieteikums federālajai pārvaldei ir datēts ar 2020. gada 2. martu un ka tas tika reģistrēts 2020. gada 30. aprīlī. Tā arī norāda, ka patvēruma procedūra Polijā attiecībā uz M.E.O. iepriekšējo pieteikumu tika pārtraukta 2020. gada 20. aprīlī, piemērojot Direktīvas 2013/32 28. panta 1. punktu [15], pamatojoties uz to, ka M.E.O. netieši pieteikumu bija atsaucis. Tomēr šo procedūru varēja atsākt līdz 2021. gada janvārim.

51. Šajā ziņā atzīmēšu, ka Direktīvas 2013/32 2. panta q) punktā ir paredzēts, ka jēdziens "turpmāks pieteikums" attiecas uz gadījumu, kad tiek iesniegts turpmāks pieteikums "pēc tam, kad ir pieņemts galīgais lēmums par iepriekšējo pieteikumu, tostarp [..] gadījumos, kad atbildīgā iestāde ir noraidījusi pieteikumu pēc tā netiešas atsaukšanas saskaņā ar [minētās direktīvas] 28. panta 1. punktu". Tādējādi tikai tas vien, ka patvēruma procedūra attiecībā uz attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu tika izbeigta, pamatojoties uz minēto pantu un to, ka šī persona ir netieši atsaukusi minēto pieteikumu, vēl nav šķērslis tam, lai šīs personas vēlāk iesniegts pieteikums tiktu uzskatīts par "turpmāku pieteikumu" minētās tiesību normas izpratnē.

52. Tomēr, kā Komisija pamatoti norāda, šādā situācijā, lai uz pieteikumu attiecinātu Direktīvas 2013/32 2. panta q) punktā ietverto "turpmāka pieteikuma" definīciju, lēmumam par iepriekšējās patvēruma procedūras pārtraukšanu, pirmkārt, ir jābūt jau pieņemtam A dalībvalstī līdz brīdim, kad attiecīgā persona iesniedz savu pieteikumu B dalībvalstī [16]. Otrkārt, šai personai vairs nedrīkst būt iespējas šo procedūru atsākt (pretējā gadījumā lēmumu nevar uzskatīt par galīgu).

53. Piekrītu Komisijai, ka tāds pieteikums kā federālajā pārvaldē iesniegtais M.E.O. pieteikums neatbilst šai pirmajai prasībai. Patiešām, kad M.E.O. 2020. gada 2. martā iesniedza savu pieteikumu federālajā pārvaldē, Polijas iestāžu lēmums par patvēruma procedūras pārtraukšanu attiecībā uz viņa iepriekšējo pieteikumu (kas datēts ar 2020. gada 20. aprīli) vēl nebija pieņemts.

54. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai brīdis, kad M.E.O. iesniedza savu pieteikumu Vācijā, ir izšķirošs. Iesniedzējtiesas ieskatā izšķirošais brīdis varētu arī būt brīdis, kad šis pieteikums tika reģistrēts, vai brīdis, kad federālā pārvalde kļuva atbildīga par tā izskatīšanu (abi šie brīži ir vēlāki par Polijas iestāžu lēmuma pieņemšanu par tajās uzsāktās patvēruma procedūras pārtraukšanu). Tomēr atzīmēju, ka Direktīvas 2013/32 2. panta q) punktā ir noteikts, ka pieteikumu var uzskatīt par "turpmāku pieteikumu" tikai tad, ja šāds pieteikums tiek "*iesniegts* pēc

[15] Šajā tiesību normā būtībā ir norādīts, ka patvēruma procedūru var pārtraukt, ja attiecīgā persona netieši atsauc pieteikumu vai atsakās no tā.

[16] Patiesi, šī tiesību norma nozīmē, ka pieteikums ir iesniegts "pēc tam, kad ir pieņemts galīgais lēmums par iepriekšēju pieteikumu".

tam, kad ir pieņemts [..] lēmums par tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu"[17]. Ar jēdzienu "iesniegts" saprotu brīdi, kas ir atšķirīgs ne tikai no brīža, kad šī iestāde pasludina sevi par atbildīgu par pieteikuma izskatīšanu, bet arī no brīža, kad pieteikums ir reģistrēts – brīdis, kas lietā C-202/23 atbilst 2020. gada 2. martam (datums, kas norādīts uz M.E.O pieteikuma). Patiešām, starptautiskās aizsardzības pieteikuma "iesniegšana" nav saistīta ar administratīvām formalitātēm[18]. Šī interpretācija izriet jo īpaši no minētās direktīvas 6. panta 1. punkta, kurā noteikts, ka "[j]a persona starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedz [..], tad reģistrācija jāveic ne vēlāk kā triju darbadienu laikā pēc pieteikuma sagatavošanas".

55. Attiecībā uz otru prasību, ko pieminēju iepriekš 53. punktā, uzskatu, ka M.E.O. pieteikums federālajai pārvaldei arī neatbilst šai prasībai, jo tad, kad M.E.O. iesniedza savu pieteikumu, procedūru Polijas iestādēs vēl varēja atsākt līdz 2021. gada 20. janvārim.

56. Šajā ziņā atgādinu, ka Direktīvas 2013/32 28. panta 1. punkts ir jālasa kopsakarā ar tās 28. panta 2. punktu, kurā paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējam, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums pārtraukt patvēruma procedūru, ir tiesības vismaz deviņu mēnešu laikā pieprasīt, lai viņa lietas izskatīšana tiktu atsākta, vai iesniegt jaunu pieteikumu, un ka uz šādu pieteikumu "*neattiecas* 40. un 41. pantā minētā procedūra"[19]. Ņemot vērā, ka Direktīvas 2013/32 40. un 41. pantā ir sīki izklāstīta procedūra, kas piemērojama "turpmākiem pieteikumiem", ir skaidrs, ka pieteikums, kas iesniegts pirms minētā deviņu mēnešu vai ilgāka termiņa beigām (laikā, kad patvēruma procedūru A dalībvalstī vēl var atsākt), nekādos apstākļos nevar tikt uzskatīts par "turpmāku pieteikumu" tās 2. panta q) punkta izpratnē[20].

57. Ņemot vērā šos elementus, iesaku Tiesai uz visiem četriem jautājumiem lietā C-202/23 atbildēt tādējādi, ka tikai fakts, ka patvēruma procedūra attiecībā uz konkrētās personas iepriekšējo starptautiskās aizsardzības pieteikumu tika izbeigta ar lēmumu par tās pārtraukšanu, kas pieņemts, pamatojoties uz Direktīvas 2013/32 28. panta 1. punktu, pats par sevi nav šķērslis, lai pieteikumu, ko pēc tam iesniegusi tā pati persona, uzskatītu par "turpmāku pieteikumu" minētās direktīvas 2. panta q) punkta izpratnē. Tomēr šādu pieteikumu nevar uzskatīt par tādu, kas ietilpst minētās tiesību normas piemērošanas jomā, un Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteikto nepieņemamības pamatu nevar piemērot, ja lēmums pārtraukt patvēruma procedūru attiecībā uz iepriekšējo pieteikumu vēl nav pieņemts vai ja attiecīgajai personai vēl ir iespēja atsākt šo procedūru. Šajā ziņā minētās direktīvas 28. panta 2. punktā ir noteikts, ka "dalībvalstis var paredzēt termiņu – vismaz deviņus mēnešus –," kurā procedūru var atsākt. Dalībvalstīm ir pašām savos tiesību aktos jāizlemj, kāds ir šis termiņš, ja vien tas nav īsāks par minētajā tiesību normā noteikto deviņu mēnešu minimālo termiņu.

58. Skaidrības labad jāprecizē – ja patvēruma meklētājs iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu B dalībvalstī, pirms ir pieņemts lēmums par patvēruma procedūras pārtraukšanu A dalībvalstī vai pirms ir beidzies termiņš šīs procedūras atsākšanai, B dalībvalstij nav citas izvēles, kā vien vai nu izmantot Dublinas III regulā sīki izklāstīto "atpakaļuzņemšanas

[17] Mans izcēlums.

[18] Šajā nozīmē skat. manus secinājumus lietā *Valstybės sienos apsaugos tarnyba* u.c. (C-72/22 PPU, EU:C:2022:431, 57. un 58. punkts).

[19] Mans izcēlums.

[20] Šo interpretāciju apstiprina Dublinas III regulas 18. panta 2. punkts, no kura būtībā izriet, ka tad, ja pieteikuma iesniedzējs tiek nosūtīts atpakaļ uz A dalībvalsti (dalībvalsti, kas ir pārtraukusi patvēruma procedūru attiecībā uz attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu), šī dalībvalsts neuzskata šādu "jaunu" pieteikumu par "turpmāku pieteikumu", kā paredzēts Direktīvā 2013/32, un tai tas ir jāizskata.

procedūru", vai arī pasludināt sevi par atbildīgu par tai iesniegtā pieteikuma izskatīšanu (piemērojot direktīvas 17. panta 1. punktu) un pilnībā izskatīt pieteikuma iesniedzēja prasības pēc būtības [21].

2. Situācija lietā C-123/23 – Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktā nepieņemamības pamata piemērojamība starpdalībvalstu kontekstā

59. Situācijai lietā C-123/23 nav raksturīga problēma, ko aprakstīju iepriekšējā iedaļā. Iesniedzējtiesa norāda, ka līdz brīdim, kad N.A.K. un viņas bērni iesniedza patvēruma pieteikumu federālajā pārvaldē, patvēruma procedūra A dalībvalstī (Beļģijā) attiecībā uz viņiem bija pabeigta ar galīgu negatīvu lēmumu. Beļģijas iestādes bija noraidījušas N.A.K. un viņas bērnu prasības ar lēmumu, kas netika pārsūdzēts. Tādējādi iestādes bija pieņēmušas "galīgo lēmumu" Direktīvas 2013/32 2. panta q) punkta izpratnē, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta e) punktu, kurā noteiks, ka ""galīgais lēmums" ir lēmums par to, vai trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam var tikt piešķirts bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statuss saskaņā ar Direktīvu [2011/95] un kas vairs nav pakļauts tiesiskajai aizsardzībai".

60. Ņemot to vērā, tas, vai Vācijas Federatīvā Republika, kas pasludinājusi sevi par atbildīgu par N.A.K. un viņas bērnu pieteikumu izskatīšanu [22], var piemērot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteikto nepieņemamības pamatu, joprojām ir atkarīgs no tā, vai minētā tiesību norma, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, paredz, ka iepriekšējam pieteikumam un "turpmākajam pieteikumam" jābūt iesniegtiem vienā un tajā pašā dalībvalstī.

61. Lai paskaidrotu, kāpēc, manuprāt, šīs tiesību normas neparedz šādu prasību, turpināšu ar Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta, to lasot kopsakarā ar direktīvas 2. panta q) punktu, gramatisko, kontekstuālo un teleoloģisko interpretāciju.

a) Gramatiskā interpretācija

62. Direktīvas 2013/32 33. pantā "Nepieņemami pieteikumi" ir uzskaitīti izņēmumi no standarta noteikuma, saskaņā ar kuru dalībvalstu kompetentajām iestādēm starptautiskās aizsardzības pieteikumi ir jāizskata pēc būtības [23]. Panta otrajā daļā ir paredzēts, ka starptautiskās aizsardzības pieteikumu "var" uzskatīt par nepieņemamu "tikai tad, ja" ir piemērojams kāds no minētajā daļā uzskaitītajiem pamatiem. No šīs tiesību normas saprotu, pirmkārt, ka dalībvalstīm nav pienākuma pasludināt jebkuru pieteikumu par nepieņemamu. Otrkārt, dalībvalstis nevar paredzēt papildu nepieņemamības pamatus savos tiesību aktos [24].

[21] Piebildīšu, ka pieteikumu, kas iesniegts B dalībvalstī, pirms beidzies termiņš, kurā pieteikuma iesniedzējam bija jāatsāk patvēruma procedūra A dalībvalstī attiecībā uz viņa iepriekšējo pieteikumu, *nekad* nevar uzskatīt par "turpmāku pieteikumu". Jau paskaidroju, ka izšķirošais brīdis ir brīdis, kad iesniegts pieteikums. Tādējādi B dalībvalsts nevar vienkārši gaidīt, kamēr šis termiņš beidzas, un pēc tam "pārkvalificēt" pieteikumu par "turpmāku pieteikumu" un atzīt to par nepieņemamu, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

[22] Skat. 45. punktu iepriekš.

[23] Skat. Direktīvas 2013/32 18. apsvērumu, kurā noteikts, ka kompetentajām iestādēm jāveic atbilstīga un pilnīga izskatīšana, un tās 43. apsvērumu, kurā noteikts, ka "dalībvalstīm būtu jāizskata visi pieteikumi pēc būtības, t. i., jāizvērtē, vai attiecīgo pieteikuma iesniedzēju var atzīt par tiesīgu saņemt starptautisko aizsardzību [..]", izņemot, ja minētajā direktīvā paredzēts citādi. Skat. arī spriedumu, 2024. gada 8. februāris, *Bundesrepublik Deutschland* (Turpmāka pieteikuma pieņemamība) (C-216/22, EU:C:2024:122, 34. punkts).

[24] Skat. manus secinājumus lietā *Bundesrepublik Deutschland* (Turpmāka pieteikuma pieņemamība) (C-216/22, EU:C:2023:646, 31. punkts). Šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2020. gada 19. marts, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa)* (C-564/18, EU:C:2020:218, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

63. Šādos apstākļos ir skaidrs, ka minētās direktīvas 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktais nepieņemamības pamats, kas piemērojams "turpmākiem pieteikumiem", ir jāsaprot kā gan fakultatīvs, gan izsmeļošs pamats šādu pieteikumu atzīšanai par nepieņemamiem. Tādējādi tas, vai šo pamatu var piemērot situācijā, kad ir iesaistītas vairākas dalībvalstis, kas pilnībā piedalās kopējā Eiropas patvēruma sistēmā, ir atkarīgs no tā, vai Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta formulējums, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, ir pietiekami plašs, lai ietvertu šādu iespēju.

64. Šajā ziņā atzīmēju, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā nav norādīts, ka patvēruma procedūrai attiecībā uz attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu, kas ir pabeigta ar galīgu lēmumu, obligāti ir jābūt veiktai tajā pašā dalībvalstī, kurā šī persona vēlāk iesniedz patvēruma pieteikumu. Faktiski minētajā tiesību normā ir ietverti divi skaidri nosacījumi, proti, pirmkārt, pieteikums ir "turpmāks pieteikums" un, otrkārt, neatklājas "jauni elementi vai konstatējumi, kas saistīti ar izvērtēšanu, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs [..], vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs". Tajā nav noteikts, kur šai patvēruma procedūrai jābūt veiktai – jautājums, kas, manuprāt, attiecas uz otro nosacījumu. Direktīvas 2. panta q) punkts šajā ziņā ir vienlīdz neviennozīmīgs.

65. Kā jau norādīju iepriekš ievadā, Tiesa ir interpretējusi pirmo Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzēto nosacījumu kā tādu, kas liedz pieteikumu uzskatīt par "turpmāku pieteikumu", ja tas ir iesniegts pēc tam, kad tās pašas personas pieteikumu ir izskatījusi trešā valsts (Norvēģija) vai dalībvalsts (Dānija), kam ir saistoša Dublinas III regula, bet ne minētā direktīva un ne Direktīva 2011/95. Tā šo secinājumu ir balstījusi uz faktu, ka galīgajam lēmumam par attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu jābūt tādas valsts pieņemtam, kurai ir saistoša pēdējā minētā direktīva. Tomēr Tiesa ir skaidri norādījusi, ka tās secinājums "neskar atšķirīgu jautājumu par to, vai jēdziens "turpmāks pieteikums" attiecas uz jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kas dalībvalstī iesniegts pēc tam, kad cita dalībvalsts [kam ir saistoša minētā direktīva] ar galīgo lēmumu ir noraidījusi agrāku pieteikumu"[25]. Līdz ar to tā ir atstājusi šo jautājumu neatbildētu.

66. Jāpiebilst, ka attiecībā uz otro Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzēto nosacījumu Tiesa, kad tai tika lūgts spriest par jēdziena "jauni elementi vai konstatējumi" nozīmi Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta un 40. panta 2. un 3. punkta izpratnē, konstatēja, ka situācijas, kurās saskaņā ar minēto direktīvu "turpmāks pieteikums" jāuzskata par pieņemamu, ir jāinterpretē plaši[26]. Šajā ziņā tā atgādināja, ka, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas minētā instrumenta 33. panta 2. punktā uzskaitītie pamati, dalībvalstu iestādēm, kā jau paskaidroju 62. punktā iepriekš, starptautiskās aizsardzības pieteikumi ir jāizskata pēc būtības. Tomēr minētais spriedums tikai nedaudz attiecas uz jautājumu. Patiesi, no šiem Tiesas secinājumiem nevar secināt, ka priekšnosacījums, kas nav *expressis verbis* ietverts Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā (proti, ka pieteikumu var atzīt par nepieņemamu kā "turpmāku pieteikumu" tikai tad, ja tas ir iesniegts dalībvalstī, kas ir pieņēmusi galīgo lēmumu par tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu) un kas attiecas nevis uz otro, bet gan uz pirmo šajā tiesību normā paredzēto nosacījumu, patiešām tajā ir paredzēts.

[25] Skat. attiecīgi 40. un 46. punktu spriedumos L.R. (Norvēģijas noraidīts patvēruma pieteikums) un *Bundesrepublik Deutschland* (Dānijas noraidīts patvēruma pieteikums).

[26] Skat. spriedumu, 2024. gada 8. februāris, *Bundesrepublik Deutschland* (Turpmāka pieteikuma pieņemamība) (C-216/22, EU:C:2024:122, 34.–37. punkts).

67. Šīs iedaļas noslēgumā atzīmēju, ka Tiesa jau ir norādījusi – kaut arī konkrētajā [27]situācijā, kas neattiecās uz Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, bet attiecās uz atbilstošo tiesību normu Direktīvā 2005/85/EK [28], kura bija piemērojama pirms Direktīvas 2013/32 stāšanās spēkā –, ka pieteikumu, kas iesniegts dalībvalstī, pēc tam, kad iepriekšējais identisks šīs pašas personas iesniegtais pieteikums ar galīgu lēmumu citā (pirmajā) dalībvalstī ir noraidīts, šī otrā dalībvalsts var atzīt par nepieņemamu [29].

68. Ņemot vērā šos elementus, piekrītu Vācijas Federatīvajai Republikai, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta un 2. panta q) punkta formulējums ir pietiekami plašs, lai ietvertu iespēju, ka pirmajā no minētajām normām ietvertais nepieņemamības pamats ir piemērojams situācijā, kurā iesaistītas vairākas dalībvalstis, kas pilnībā piedalās kopējā Eiropas patvēruma sistēmā. Tajā pašā laikā nevaru secināt, ka šāda iespēja pastāv, pamatojoties tikai uz šo tiesību normu formulējumu, tādēļ turpināšu ar šo pašu tiesību normu kontekstuālo un teleoloģisko interpretāciju.

b) Kontekstuālā un teleoloģiskā interpretācija

69. Manuprāt, Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta un 2. panta q) punkta kontekstuālā un teleoloģiskā interpretācija apstiprina secinājumu, ka šīs tiesību normas var tikt piemērotas, ja galīgo lēmumu par attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu ir pieņēmusi dalībvalsts, kas pilnībā piedalās kopējā Eiropas patvēruma sistēmā, bet kas nav tā dalībvalsts, kurā šī persona attiecīgajā brīdī lūdz patvērumu.

70. Pirmkārt, šīs tiesību normas ir jālasa kopsakarā ar Direktīvas 2013/32 40. pantu, kura 2.–5. punktā ir sīki izklāstīta procedūra, kas ir vispārīgi piemērojama "turpmākiem pieteikumiem". Nevienā no minētajiem punktiem nav norādes, ka minētās direktīvas 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktais nepieņemamības pamats (vai tikpat labi jēdziens "turpmāks pieteikums", kas definēts direktīvas 2. panta q) punktā) ir jāattiecina tikai uz situācijām, kad secīgus pieteikumus iesniedz tikai vienā un tajā pašā dalībvalstī. Jo īpaši jāatzīmē, ka Direktīvas 2013/32 40. panta 5. punktā ir tikai paredzēts ka "[j]a turpmāku pieteikumu tālāk neizskata saskaņā ar šo pantu, to uzskata par nepieņemamu saskaņā ar [minētās direktīvas] 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu".

71. Šo apsvērumu nemazina apstāklis, ka Direktīvas 2013/32 40. pantā ir ietverts vēl viens punkts (1. punkts), kurā konkrēti ir minēti "turpmāki pieteikumi", kas tiek iesniegti "tajā pašā dalībvalstī". Patiešām, šis punkts nav vispārpiemērojams noteikums, kura mērķis kā 40. panta 2.–5. punktam ir aptvert visas situācijas, kurās pieteikumu var uzskatīt par "turpmāku pieteikumu". Kā Tiesa nesen apstiprināja, tā kā šī tiesību norma ir piemērojama "turpmākiem pieteikumiem", tā attiecas uz ļoti specifisko gadījumu, kad valsts tiesībās izņēmuma kārtā ir atļauts atsākt procedūru, pēc kuras iepriekšējais pieteikums ir ticis galīgi noraidīts [30].

[27] Proti, situācija, kurā pieteikumu bija iesniegusi nepilngadīga persona dalībvalstī, kurā tā atrodas, pēc tam, kad identisks šīs pašas personas iesniegts pieteikums citā (pirmajā) dalībvalstī tika noraidīts ar galīgu lēmumu.

[28] Skat. Padomes Direktīvas (2005. gada 1. decembris) par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu (OV 2005, L 326, 13. lpp.), 25. pantu.

[29] Skat. spriedumu, 2013. gada 6. jūnijs, MA u.c. (C-648/11, EU:C:2013:367, 63. un 64. punkts). Tomēr piekrītu Komisijai, ka minētajā spriedumā Tiesa nav precizējusi iemeslus, kādēļ tā uzskatīja, ka otrā dalībvalsts šādā situācijā var atsaukties uz Direktīvas 2005/85 25. pantu.

[30] Skat. spriedumu, 2024. gada 13. jūnijs, Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite (Bēgļa statuss – Palestīnas izcelsmes bezvalstnieks) (C-563/22, EU:C:2024:494, 57. punkts)

72. Šo ierobežoto Direktīvas 2013/32 40. panta 1. punkta tvērumu apstiprina minētā panta 7. punkts. Šis punkts ir piemērojams situācijai, kad persona, attiecībā uz kuru ir jāizpilda pārsūtīšanas lēmums (kas pieņemts, piemērojot Dublinas III regulas 29. pantu), iesniedz papildu paziņojumus vai turpmāku pieteikumu nosūtošajā dalībvalstī. Tā kā situācija, uz kuru attiecas Direktīvas 2013/32 40. panta 7. punkts, atšķiras no situācijas, uz ko attiecas tās 40. panta 1. punkts, tas apstiprina, ka minētā tiesību norma ir tikai *lex specialis* [31].

73. Jebkurā ziņā no Direktīvas 2013/32 40. panta 7. punkta skaidri izriet [32], ka jēdziens "turpmāks pieteikums", kā tas definēts minētās direktīvas 2. panta q) punktā, attiecas ne tikai uz pieteikumu, ko iesniedz tajā pašā dalībvalstī, kurā iesniegts tās pašas personas iepriekšējais pieteikums. Patiesi, šis jēdziens Direktīvas 2013/32 40. panta 7. punktā ir attiecināts uz pieteikumu, ko iesniedz citā dalībvalstī, proti, nosūtošajā valstī [33].

74. Otrkārt, Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts ir jālasa kopsakarā ar pārējiem nepieņemamības pamatiem, kas noteikti minētās direktīvas 33. panta 2. punktā, it īpaši 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā. Šī tiesību norma ļauj dalībvalstīm atzīt pieteikumu par nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka "cita dalībvalsts jau ir piešķīrusi starptautisko aizsardzību" attiecīgajai personai. Lai gan ir skaidrs, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) punkts attiecas uz atšķirīgu faktisko situāciju nekā minētās direktīvas 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts (proti, kad cita dalībvalsts ir sniegusi pozitīvu, nevis negatīvu atbildi uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu), šķiet, ka "robežlīnija" starp šo divu tiesību normu attiecīgo piemērošanas jomu ne vienmēr ir skaidra.

75. Patiešām, Tiesa jau ir piemērojusi Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu daļēji negatīviem lēmumiem. Spriedumā *Ibrahim* u.c. [34] Tiesa nosprieda, ka federālā pārvalde var piemērot šajā tiesību normā noteikto nepieņemamības pamatu, lai atzītu par nepieņemamiem pieteikumus, ko iesniegušas personas, kurām cita dalībvalsts iepriekš piešķīrusi alternatīvo aizsardzību, bet ne bēgļa statusu. Tā noteica, ka "ar [..] 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu ir paplašināta agrāk Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētā iespēja, ar kuru šāds noraidījums bija pieļaujams tikai tad, ja pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī bija piešķirts bēgļa statuss".

[31] To pašu argumentāciju, manuprāt, var attiecināt uz Direktīvas 2013/32 41. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kurā tāpat kā tās 40. panta 1. punktā ir konkrēta atsauce uz "citu turpmāku pieteikumu tajā pašā dalībvalstī". Šajā ziņā piekrītu Vācijas Federatīvajai Republikai, ka, var pieņemt – ja Savienības likumdevējs būtu vēlējies jēdzienu "turpmāks pieteikums", kas lietots Direktīvas 2013/32 2. panta q) punktā, attiecināt tikai uz pieteikumiem, ko iesniedz tajā pašā dalībvalstī, tas nebūtu uzskatījis par nepieciešamu minētās direktīvas 40. panta 1. punktā un 41. panta 1. punkta b) apakšpunktā, bet ne citās minētā instrumenta tiesību normās, lietot konkrēti vārdus "tajā pašā dalībvalstī".

[32] Atgādināšu, ka Direktīvas 2013/32 40. panta 7. punktā ir paredzēts, ka "[j]a persona, attiecībā uz kuru ir jāizpilda pārsūtīšanas lēmums saskaņā ar [Dublinas III regulu], iesniedz papildu paziņojumus vai *turpmāku pieteikumu* nosūtošajā dalībvalstī, minētos paziņojumus vai turpmākos pieteikumus izvērtē atbildīgā dalībvalsts, kā definēts minētajā regulā, saskaņā ar šo direktīvu" (mans izcēlums).

[33] Šajā ziņā piebildīšu, ka Komisija savā priekšlikumā regulai, ar ko aizstāj Direktīvu 2013/32, lai precizētu procedūru attiecībā uz turpmāko pieteikumu izskatīšanu, ir definējusi šādus pieteikumus kā pieteikumus, "ko iesniedz tas pats pieteikuma iesniedzējs jebkurā dalībvalstī" pēc tam, kad ar galīgu lēmumu noraidīts iepriekšējais pieteikums. Manuprāt, minētais priekšlikums ir papildu apliecinājums tam, ka jau Direktīvas 2013/32 piemērošanas kontekstā jēdziens "turpmāks pieteikums" ietver pieteikumu, kas iesniegts dalībvalstī, kura nav dalībvalsts, kas pieņēmusi galīgo lēmumu par tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu (skat. 42. panta 1. punktu Priekšlikumā regulai, ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES (COM(2016) 467 final), pieejams vietnē https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0467). Attiecībā uz likumdošanas procesa jaunāko elementu, kas pieejams šo secinājumu sagatavošanas brīdī, skat. 4. panta s) punktu un 39. panta 2. punktu Projektā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES, Padomes un Eiropas Parlamenta dokuments 2016/0224/A(COD) un PE-CONS 16/24, 2024. gada 26. aprīlis.

[34] Spriedums, 2019. gada 19. marts (C-297/17, C-318/17, C-319/17 un C-438/17, EU:C:2019:219, 58. punkts).

76. Minētajā spriedumā Tiesa uzsvēra, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts (kurš, kā tikko paskaidroju, ļauj dalībvalstīm kā nepieņemamu noraidīt pieteikumu, ko pieteikuma iesniedzējs iesniedzis pēc tam, kad cita dalībvalsts būtībā ir atteikusies piešķirt viņam bēgļa statusu) ir dalībvalstu savstarpējas uzticēšanās principa izpausme [35]. Šajos apstākļos Komisija tomēr iebilst, ka atļaušana 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu piemērot starpdalībvalstu situācijās būtu vairāk nekā savstarpējas uzticēšanās principa izpausme, jo tas nozīmētu negatīvu patvēruma lēmumu savstarpēju atzīšanu. Šāda savstarpēja atzīšana būtu iespējama tikai tad, ja Savienības likumdevējs to būtu skaidri paredzējis.

77. Šādam viedoklim nepiekrītu.

78. Faktiski piekrītu Vācijas Federatīvajai Republikai, ka Komisijas argumentācijā nav ņemts vērā svarīgs elements. Manuprāt, negatīva patvēruma lēmuma savstarpēja atzīšana nozīmētu augstu "automatizācijas" pakāpi un prasītu, lai kādas dalībvalsts iestāžu izdotam lēmumam būtu saistošs spēks citas dalībvalsts iestādēm, kurām principā būtu pienākums to atzīt un izpildīt kā savu lēmumu [36]. Piekrītu, ka šādus pienākumus var būt grūti uzlikt dalībvalstu iestādēm, ja primārajās tiesībās nav skaidra noteikuma vai Savienības likumdevēja skaidra nodoma [37].

79. Tomēr, kā jau iepriekš paskaidroju 62. punktā, no Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta formulējuma skaidri izriet, ka dalībvalstīm nav pienākuma atzīt jebkuru pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar šo tiesību normu [38]. Ja Tiesa izvēlētos manis ieteikto risinājumu, tad, saņemot "turpmāku pieteikumu", kas iesniegts pēc tam, kad patvēruma procedūra attiecībā uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu ir pabeigta ar galīgo lēmumu A dalībvalstī, B dalībvalsts joprojām varētu brīvi (ar nosacījumu, ka tā ir dalībvalsts, kas ir atbildīga saskaņā ar Dublinas III regulā noteiktajiem kritērijiem) pilnībā izskatīt šajā turpmākajā pieteikumā izteiktās prasības pēc būtības, un tai nebūtu saistošs neviens lēmums, ko kāda dalībvalsts pieņēmusi attiecībā uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu.

80. Šādos apstākļos uzskatu, ka, interpretējot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, to lasot kopsakarā ar minētās direktīvas 2. panta q) punktu, kā tādu, ka to tāpat kā direktīvas 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu var piemērot starpdalībvalstu situācijām, netiktu radīta savstarpējās atzīšanas sistēma, kurā dalībvalstīm būtu pienākums atzīt un izpildīt citu dalībvalstu lēmumus. Katrā ziņā šāda interpretācija tikai apstiprinātu, ka arī Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktais nepieņemamības pamats ir savstarpējās uzticēšanās izpausme. Tā atbilst faktam, ka Savienības likumdevējs vēl nav pilnīgi konkretizējis – paredzot lēmumu par bēgļa statusa piešķiršanu (vai atteikšanu) savstarpējas

[35] Turpat, 85. punkts.

[36] Vispārīgāk par savstarpējas atzīšanas principu patvēruma tiesību jomā skat. ģenerāladvokātes L. Medinas secinājumus lietā *Bundesrepublik Deutschland* (Lēmuma par bēgļa statusa piešķiršanu iedarbība) (C-753/22, EU:C:2024:82, 45. punkts).

[37] Skat. ģenerāladvokāta Ž. Rišāra Delatūra [*J. Richard de la Tour*] secinājumus lietā *Generalstaatsanwaltschaft Hamm* (Lūgums izdod bēgli Turcijai) (C-352/22, EU:C:2023:794, 65. punkts). Attiecībā uz piemēru, kur Savienības likumdevējs ir pieņēmis šādu savstarpējās atzīšanas satvaru brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, skat. Padomes Pamatlēmumu 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā (OV 2008, L 327, 27. lpp.), kas grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris) (OV 2009, L 81, 24. lpp.).

[38] Piebildīšu, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 5. pantu "dalībvalstis var ieviest vai saglabāt labvēlīgākus procedūru standartus, piešķirot vai atņemot starptautisko aizsardzību, ja vien minētie standarti atbilst [šai] direktīvai".

atzīšanas starp dalībvalstīm principu un precizējot šā principa īstenošanas noteikumus – mērķi, kuru tiecas sasniegt ar LESD 78. panta 2. punkta a) apakšpunktu, proti, tādu vienotu patvēruma statusu trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir spēkā visā Savienībā [39].

81. Treškārt, uzskatu, ka manis ierosinātā Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, interpretācija palīdzētu sasniegt mērķi ierobežot "otrreizējo plūsmu" starp dalībvalstīm. Šis mērķis, kas ir kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pamatā kopumā, ir konkrēti formulēts Direktīvas 2013/32 13. apsvērumā.

82. Kā atgādināja Komisija un Francijas valdība, pieteikuma uzskatīšana par "turpmāku pieteikumu" rada zināmas sekas personai, kas iesniegusi šo pieteikumu. Šādu pieteikumu ne tikai var atzīt par nepieņemamu atbilstīgi Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktam, bet tam var arī (ja tas netiek noraidīts kā nepieņemams) [40] piemērot paātrināto procedūru [41]. Turklāt dalībvalstis var paredzēt atkāpes no pieteikuma iesniedzēja tiesībām palikt to teritorijā [42]. Visbeidzot, paātrinātās procedūras beigās "turpmāku pieteikumu" var noraidīt kā "acīmredzami nepamatotu", un šādos apstākļos dalībvalstis var atturēties no brīvprātīgas izceļošanas termiņa piešķiršanas un atgriešanas lēmumam pievienot ieceļošanas aizliegumu [43].

83. Kas tad notiek, ja šādas sekas var attiecināt tikai uz "turpmākiem pieteikumiem", kas iesniegti tajā pašā dalībvalstī (A dalībvalstī), bet ne uz pieteikumiem, kas iesniegti citā dalībvalstī (B dalībvalstī), pēc tam, kad pieteikuma iesniedzējs ir iesaistījies "otrreizējā plūsmā", pārceļoties no A dalībvalsts uz B dalībvalsti? Pieteikuma iesniedzējam, kurš iesaistās šādā "otrreizējā plūsmā", faktiski tiek piemērots labvēlīgāks režīms nekā pieteikuma iesniedzējam, kurš "ievēro noteikumus" un paliek atbildīgajā dalībvalstī. Būtībā viņš vai viņa var sākt "no baltas lapas" B dalībvalstī, jo šai dalībvalstij ir pienākums pilnībā izskatīt viņa vai viņas pieteikumu pēc būtības. Kopumā patvēruma meklētāji tādējādi var tikt mudināti pārcelties no A dalībvalsts uz B dalībvalsti, tiklīdz viņi saņem negatīvu lēmumu A dalībvalstī. Viņi var pat atturēties no šāda lēmuma pārsūdzēšanas A dalībvalstī un var ļaut tam kļūt galīgam (ņemot vērā, ka tas viņiem paver iespēju uzsākt jaunu procedūru B dalībvalstī). Lai maksimāli palielinātu savas izredzes, ka viņu situācija tiks pilnībā atkārtoti izskatīta, patvēruma meklētāji var arī būt mudināti iesniegt "jaunus" pieteikumus pēc iespējas vairākās citās dalībvalstīs [44].

84. Šādos apstākļos otrreizējā plūsma neapšaubāmi drīzāk tiek veicināta, nevis ierobežota. Turpretī, ja B dalībvalstij ir iespēja atzīt par nepieņemamu tai iesniegtu "turpmāku pieteikumu", lai gan galīgo lēmumu par tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu ir pieņēmušas nevis tās, bet gan A dalībvalsts iestādes, tad šai personai kārdinājums vispirms nokļūt B dalībvalstī ir ievērojami mazāks.

[39] Skat. spriedumu, 2024. gada 18. jūnijs, *Bundesrepublik Deutschland* (Lēmuma par bēgļa statusa piešķiršanu sekas) (C-753/22, EU:C:2024:524, 56. un 68. punkts.). Skat. arī ģenerāladvokāta Ž. Rišāra Delatūra secinājumus lietā *Generalstaatsanwaltschaft Hamm* (Lūgums izdod bēgli Turcijai) (C-352/22, EU:C:2023:794, 64. punkts).

[40] Šajā ziņā piebildīšu, ka iepriekšējas pārbaudes ietvaros, ko veic, lai noteiktu, vai "turpmākais pieteikums" ir vai nav pieņemams, dalībvalstīm nav nepieciešams personiski intervēt pieteikuma iesniedzēju (skat. Direktīvas 2013/32 42. panta 2. punkta b) apakšpunktu).

[41] Skat. Direktīvas 2013/32 31. panta 8. punkta f) apakšpunktu.

[42] Skat. Direktīvas 2013/32 41. panta 1. punktu.

[43] Skat. Direktīvas 2013/32 32. panta 2. punktu. Skat. arī 7. panta 4. punktu un 11. panta 1. punkta a) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV 2008, L 348, 98. lpp.).

[44] Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta H. Saugmandsgora Ēes [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumus lietā *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* (Turpmāks starptautiskās aizsardzības pieteikums) (C-18/20, EU:C:2021:302, 77., 78. un 79. punkts).

85. Ceturtkārt, uzskatu, ka interpretācija, ko iesaku Tiesai pieņemt, palīdz sasniegt vēl vienu Direktīvas 2013/32 mērķi, proti, kā norādīts tās 36. apsvērumā, noteiktos apstākļos mazināt dalībvalstu kompetentajām iestādēm uzlikto administratīvo slogu.

86. "Otrreizējā plūsma" rada būtisku administratīvo slogu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, jo īpaši tām, kurās tiek iesniegts "turpmāks pieteikums" un kuras nevar nosūtīt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju uz dalībvalsti, kas ir veikusi patvēruma procedūru attiecībā uz attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu.

87. Atgriežoties pie dažādajām situācijām, ko aprakstīju 44.–47. punktā, ir tiesa, ka dažos gadījumos ar Dublinas III regulu ieviestā "atpakaļuzņemšanas procedūra" var neizdoties un atbildība par "turpmākā pieteikuma" izskatīšanu var pāriet no A dalībvalsts uz B dalībvalsti, jo B dalībvalsts pati rada "šķēršli" šīs procedūras īstenošanai (piemēram, ja tā laikus neiesniedz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu) vai pasludina sevi par atbildīgu par pieteikuma izskatīšanu. Tomēr citos gadījumos iemesls, kādēļ atpakaļuzņemšanas procedūra neizdodas, var būt ārpus B dalībvalsts kontroles[45]. Var viegli norādīt, ka būtu nesamērīgi prasīt B dalībvalstij visos gadījumos, kad tai tiek iesniegts "turpmāks pieteikums", veikt jaunu, pilnīgu šāda pieteikuma izskatīšanu pēc būtības.

88. Visbeidzot, pirms noslēdzu šo iedaļu, atzīmēšu, ka Francijas valdība apgalvo, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts ir jālasa kopsakarā ar direktīvas 36. apsvērumu, kura otrajā teikumā paredzētā dalībvalstu iespēja atzīt "turpmākos pieteikumus" par nepieņemamiem tiek sasaistīta ar *res judicata* principu. Minētās valdības ieskatā *res judicata* princips ir piemērojams tikai situācijām, kas skar tikai vienu dalībvalsti. Tā apgalvo, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktais nepieņemamības pamats var tikt piemērots tikai tad, ja galīgo negatīvo lēmumu par tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu ir pieņēmusi tā pati dalībvalsts, kurā iesniegts "turpmāks pieteikums".

89. Nepiekrītu Francijas valdībai, ka šāds iznākums var izrietēt tikai no tā, ka Direktīvas 2013/32 36. apsvēruma otrajā teikumā ir atsauce uz *res judicata* principu.

90. Šajā ziņā atgādinu – kā esmu paskaidrojis savos secinājumos lietā *Bundesrepublik Deutschland* (Turpmāka pieteikuma pieņemamība)[46] –, ka šim principam ne vienmēr ir nozīme ikvienā situācijā, kad tiek iesniegts turpmāks pieteikums. Patiešām, lai *res judicata* princips būtu piemērojams, ir nepieciešams tiesas nolēmums. Pat tīri iekšējās situācijās procedūra attiecībā uz attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu var būt bijusi izbeigta tikai ar kompetento iestāžu administratīvu lēmumu, kas nav ticis laikus apstrīdēts tiesā. Šādos gadījumos *res judicata* principu nevar piemērot, jo nav tiesas nolēmuma, kas būtu par pamatu tā piemērošanai[47]. No tā izriet, ka minētā principa nozīme Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta piemērošanas kontekstā nebūtu jāpārspīlē, jo pat tīri iekšējās situācijās tas neaptver visus gadījumus, kad "turpmāku pieteikumu" var atzīt par nepieņemamu.

[45] Lietas C-123/23 pamatlietā aplūkotie fakti to ilustrē. Vācijas Federatīvā Republika tiesas sēdē paskaidroja, ka, tā kā federālā pārvalde vispirms bija lūgusi Spānijas iestādēm uzņemt atpakaļ prasītājus, līdz brīdim, kad tā lūdza to pašu darīt Beļģijas iestādēm, bija jau par vēlu iesniegt "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu".

[46] C-216/22, EU:C:2023:646 (51.–53. punkts).

[47] Skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 186. punkts).

91. Piebildīšu, ka Direktīvas 2013/32 36. apsvēruma pirmais teikums jau atspoguļo šo ideju. Patiešām, minētajā teikumā ir paredzēts – ar jēdzieniem, kuru tvērums ir plašāks nekā minētā apsvēruma otrajā teikumā lietotie jēdzieni –, ka "[j]a pieteikuma iesniedzējs iesniedz turpmāku pieteikumu, nesniedzot jaunus pierādījumus vai argumentus, būtu nesamērīgi likt dalībvalstīm veikt jaunu pilnīgas izskatīšanas procedūru". Tādējādi atšķirībā no Francijas valdības uzskatu, ka Direktīvas 2013/32 36. apsvēruma otrajā teikumā ietvertā atsauce uz *res judicata* principu neļauj secināt, ka minētās direktīvas 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktais nepieņemamības pamats ir piemērojams tikai tad, ja patvēruma procedūra par attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu veikta tajā pašā dalībvalstī, kurā iesniegts "turpmāks pieteikums".

c) Starpsecinājumi

92. Ņemot vērā visus izklāstītos elementus, uzskatu, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, jāinterpretē tādā nozīmē, ka situācijā, kad B dalībvalsts kļūst par atbildīgo dalībvalsti (piemērojot Dublinas III regulā noteiktos kritērijus), šī dalībvalsts var atsaukties uz šīm tiesību normām, lai noraidītu kā nepieņemamu tajā iesniegtu "turpmāku pieteikumu", pat ja patvēruma procedūra attiecībā uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu ir pabeigta ar galīgu lēmumu A dalībvalstī. Patiesi, šāds risinājums veicinātu vismaz divu ar minēto direktīvu izvirzīto mērķu sasniegšanu – pirmkārt, ierobežot "otrreizēju plūsmu" un, otrkārt, mazināt dalībvalstu kompetento iestāžu administratīvo slogu konkrētās situācijās. Turklāt tas konkretizētu savstarpējas uzticēšanās principu, kas, kā jau paskaidroju, ir Eiropas kopējās patvēruma sistēmas pamats. Uzskatu, ka nekas ne Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkta formulējumā, minēto punktu lasot kopsakarā ar direktīvas 2. panta q) punktu, ne citu minētās direktīvas tiesību normu formulējumā nav pretrunā šai interpretācijai.

93. Ņemot to vērā, atliek paskaidrot, kāpēc risinājums, ko iesaku Tiesai pieņemt, nav nedz uz pieteikuma iesniedzēju tiesību aizsardzības rēķina, nedz arī rada risku, ka tiks apdraudēta "atpakaļuzņemšanas procedūras" efektivitāte.

d) Par to, cik svarīgi ir saglabāt pieteikuma iesniedzēju tiesības un "atpakaļuzņemšanas procedūras" efektivitāti

94. Francijas valdība, atsaucoties uz apsvērumiem, ko izklāstīju iepriekš 81. punktā, apgalvo, ka interpretācija, ko aizstāv Vācijas Federatīvā Republika, varētu neļaut īstenot atbilstīgu un pilnīgu pieteikuma iesniedzēja situācijas pārbaudi, kuras nozīmi Tiesa savā judikatūrā ir konsekventi atgādinājusi[48]. Komisija, paužot līdzīgu nostāju, savukārt norāda, ka pastāv praktiski šķēršļi informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm. Tā uzskata, ka B dalībvalstij var būt sarežģīti noskaidrot visus būtiskos elementus, uz kuriem ir balstīts A dalībvalsts pieņemtais galīgais negatīvais lēmums, un līdz ar to izvērtēt, vai neatklājas "jauni elementi vai konstatējumi, kas saistīti ar izvērtēšanu, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs atbilstīgi Direktīvai 2011/95[..], vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs". Tādējādi dalībvalstu kompetentajām iestādēm kļūdīšanās iespējamība var būt lielāka starpdalībvalstu situācijās nekā tīri iekšējās situācijās.

[48] Skat. tostarp spriedumu, 2021. gada 9. septembris, *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* (Turpmāks starptautiskās aizsardzības pieteikums) (C-18/20, EU:C:2021:710, 43. punkts).

95. Piekrītu gan Francijas valdībai, gan Komisijai, ka pieteikumu iesniedzēju tiesības nevar upurēt "otrreizējas plūsmas" ierobežošanas vai dalībvalstu kompetento iestāžu administratīvā sloga mazināšanas mērķu labad. Kā jau norādīju savos secinājumos lietā *Bundesrepublik Deutschland* (Turpmāka pieteikuma pieņemamība)[49], ir skaidrs, ka, pieņemot noteikumus par "turpmākiem pieteikumiem", Savienības likumdevējs ir domājis ne tikai par šo iestāžu darba slodzes "mazināšanu", bet arī vienmēr par to, lai nodrošinātu patvēruma meklētājiem pietiekami augstu aizsardzības pakāpi (nodrošinot viņiem efektīvu piekļuvi atbilstīgai viņu situācijas izvērtēšanai)[50], kā arī atbilstību neizraidīšanas principam, kas nosaka, ka nevienu nevar nosūtīt atpakaļ vajāšanai[51].

96. Tomēr uzskatu, ka risinājums, ko iesaku Tiesai pieņemt, ir saderīgs ar šiem citiem mērķiem vairāku iemeslu dēļ.

97. Šajā ziņā vispirms atgādināšu Dublinas III regulas 34. pantu. Šīs tiesību normas mērķis ir atvieglot informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, nosakot tām pienākumu sadarboties. Tās 1. punktā ir noteikts, ka "ikviena dalībvalsts paziņo jebkurai dalībvalstij, kas to pieprasa, tādus personas datus attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju, kuri ir pareizi, būtiski un samērīgi", lai tostarp izskatītu starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Minētā panta 2. punkta g) apakšpunktā ir norādīts, ka 1. punktā minētā informācija ietver "izskatīšanas procedūras posmu un pieņemt[os] lēmum[us], ja tādi ir".

98. Tiesas sēdes laikā Vācijas Federatīvā Republika paskaidroja, ka lietā C-123/23, atbildot uz federālās pārvaldes "informācijas pieprasījumu", kas tika iesniegts, piemērojot Dublinas III regulas 34. pantu, Beļģijas iestādes federālajai pārvaldei sniedza pilnīgu piekļuvi lēmumam, ko tās bija pieņēmušas attiecībā uz N.A.K. un viņas bērnu iepriekšējiem pieteikumiem. Šādos apstākļos atšķirībā no Komisijas uzskatu, ka ir pilnīgi iespējams, ka B dalībvalsts rīcībā varētu būt visi elementi, uz kuriem balstīts A dalībvalsts pieņemtais galīgais negatīvais lēmums.

99. Tomēr piekrītu Komisijai, ka augsta aizsardzības pakāpe, kas jāgarantē patvēruma meklētājiem, nebūtu sasniedzama, ja dalībvalsts kompetentās iestādes varētu pasludināt par nepieņemamu "turpmāku pieteikumu" arī tad, ja tām *nav* piekļuves visiem elementiem, uz kuriem balstīts galīgais negatīvais lēmums, kas pieņemts attiecībā uz tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu.

100. Šajā ziņā tomēr atzīmēju, ka Vācijas Federatīvā Republika tiesas sēdē pamatoti norādīja, ka gadījumā, ja nav informācijas par patvēruma procedūru, kas veikta A dalībvalstī, pieteikuma iesniedzēju tiesības tomēr tiks aizsargātas, jo B dalībvalstij *de facto* būs jāatzīst viņu turpmākie pieteikumi par pieņemamiem. Patiešām, šādos apstākļos šī dalībvalsts nevarēs izslēgt, ka "neatklājas jauni elementi vai konstatējumi, kas saistīti ar izvērtēšanu, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs [..], vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs" un ka nav izpildīts otrais no abiem Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā skaidri paredzētajiem nosacījumiem[52].

[49] C-216/22, EU:C:2023:646 (29. punkts).

[50] Skat. it īpaši Direktīvas 2013/32 18. apsvērumu, kurā teikts, ka "tas ir gan dalībvalstu, gan starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju interesēs, lai lēmumi par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem tiktu pieņemti cik drīz vien iespējams, neskarot pieteikumu *atbilstīgu un pilnīgu* izskatīšanu" (mans izcēlums). Skat. arī direktīvas 25. apsvērumu, kurā norādīts, ka "visiem pieteikuma iesniedzējiem vajadzētu būt efektīvai piekļuvei procedūrām".

[51] Skat. Direktīvas 2013/32 3. apsvērumu.

[52] Skat. 64. punktu iepriekš.

101. Jāatgādina, kā jau esmu paskaidrojis savos secinājumos lietā *Bundesrepublik Deutschland* (Turpmāka pieteikuma pieņemamība)[53], ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka, lai gan dalībvalstīm ir tiesības noraidīt turpmākus pieteikumus kā nepieņemamus, šī iespēja kompetentajām valsts iestādēm ir *tikai* tad, ja neatklājas "jauni elementi vai konstatējumi" vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs. Jebkāda neskaidrība par to, vai šis nosacījums ir izpildīts (vai nu informācijas trūkuma dēļ, vai kāda cita iemesla dēļ), jāinterpretē par labu attiecīgajai personai un nozīmē "turpmāka pieteikuma" pieņemamību.

102. Pretēji Komisijai līdzīgi kā Vācijas Federatīvā Republika uzskatu, ka informācijas trūkums par iepriekšējo patvēruma procedūru, kas veikta pirmajā dalībvalstī (A dalībvalsts), nevar negatīvi ietekmēt šīs personas "turpmākā pieteikuma" izskatīšanu otrajā dalībvalstī (B dalībvalsts). Tas ir būtisks ierobežojums, kas nosaka šīs dalībvalsts iestāžu iespēju, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, atzīt šo pieteikumu par nepieņemamu.

103. Manuprāt, pastāv otrs ierobežojums, kas arī izriet no nosacījuma, ka "neatklājas jauni elementi vai konstatējumi, kas saistīti ar izvērtēšanu, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs [..], vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs".

104. Kā jau norādīju iepriekš 66. punktā, Tiesa nesenajā spriedumā *Bundesrepublik Deutschland* (Turpmāka pieteikuma pieņemamība)[54] ir izmantojusi plašu jēdziena "jauns elements" interpretāciju. Patiešām, tā ir apstiprinājusi, ka šis jēdziens ietver ne tikai faktiskos, bet arī juridiskos elementus, tostarp Tiesas spriedumu, kas iepriekšējā lēmumā netika ņemts vērā, neatkarīgi no tā, vai šāds spriedums tika pieņemts pirms vai pēc lēmuma pieņemšanas par iepriekšējo pieteikumu.

105. Manuprāt, no minētā sprieduma[55] izriet, ka dalībvalsts tiesām vai kompetentajām iestādēm jebkurā gadījumā būs liegts, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, atzīt par nepieņemamu tai iesniegtu "turpmāku pieteikumu", ja tām ir šaubas par to, vai galīgajā lēmumā, ar kuru A dalībvalsts noraidījusi tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu, nav ņemts vērā Tiesas spriedums, kas ir būtisks attiecībā uz to, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs. Tas ir vēl viens svarīgs ierobežojums, kas palīdz nodrošināt patvēruma meklētājiem augstu aizsardzības līmeni.

106. Šādos apstākļos atšķirībā no Francijas valdības un Komisijas uzskatu, ka risinājums, ko iesaku Tiesai pieņemt, nodrošina atbilstošu līdzsvaru starp nepieciešamību ierobežot "otrreizēju plūsmu" un mazināt dalībvalstu kompetento iestāžu administratīvo slogu, no vienas puses, un prasītāju tiesību aizsardzības nodrošināšanas nozīmi, no otras puses.

107. Visbeidzot, atzīstu, ka piekrītu minētajām ieinteresētajām personām, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, nevar interpretēt tā, kā to iesaku, ja šādas interpretācijas dēļ "atpakaļuzņemšanas procedūra" (kuras galvenos struktūrelementus aprakstīju iepriekš A.1. iedaļā) zaudētu savu mērķi vai lietderību.

[53] C-216/22, EU:C:2023:646 (29. punkts).

[54] Spriedums, 2024. gada 8. februāris (C-216/22, EU:C:2024:122, 38., 39. un 40. punkts).

[55] Turpat.

108. Šajā saistībā tomēr atgādinu, ka risinājums, ko iesaku Tiesai pieņemt, ir piemērojams tikai tad, ja B dalībvalsts kļūst par atbildīgo dalībvalsti A dalībvalsts vietā, proti, tikai situācijās, kad Dublinas III regula faktiski atļauj atbildības pārnešanu no A dalībvalsts uz B dalībvalsti un kad "atpakaļuzņemšanas procedūra" netiek uzsākta vai nenorit veiksmīgi.
Direktīvas 2013/32 33. panta 1. punkts apstiprina šo ierobežojumu, jo tajā ir noteikts, ka tās 33. panta 2. punkta a)–e) apakšpunktā norādītie nepieņemamības pamati ļauj dalībvalstīm atzīt par nepieņemamiem starptautiskās aizsardzības pieteikumus konkrētos gadījumos, kas papildina (bet neaizstāj) gadījumus, "kad pieteikums netiek izskatīts saskaņā ar [Dublinas III regulu] [56]".

109. Otrkārt, uzskatu, ka šis risinājums nevarētu padarīt minētajā regulā sīki aprakstīto "atpakaļuzņemšanas procedūru" par nebūtisku vai nelietderīgu. Šajā ziņā ir taisnība, ka gadījumā, ja B dalībvalstī tiek iesniegts "turpmāks pieteikums" pēc tam, kad A dalībvalstī ir pieņemts galīgais lēmums par tās pašas personas iepriekšējo pieteikumu, B dalībvalstij var būt vieglāk izvairīties no "atpakaļuzņemšanas procedūras" sarežģījumiem (ar tās dažādajiem posmiem un stingrajiem termiņiem) un tā vietā atsaukties uz minētās regulas 17. panta 1. punktā ietverto diskrecionāro klauzulu. Šādā situācijā B dalībvalsts varētu vispirms pasludināt sevi par "atbildīgo" par "turpmākā pieteikuma" izskatīšanu un tad atzīt šo pieteikumu par nepieņemamu, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, pirms tam neiesniedzot "atpakaļuzņemšanas pieprasījumu" un atsaucoties uz "atpakaļuzņemšanas procedūru" un pārsūtīšanas mehānismu, kas ieviests ar Dublinas III regulu [57].

110. Tomēr neesmu pārliecināts, ka šāda situācija vienmēr būs labvēlīga B dalībvalstij. Patiešām, pirms šīs dalībvalsts iestādes, piemērojot minētās tiesību normas, var atzīt "turpmāku pieteikumu" par nepieņemamu, tām vispirms ir jāizpilda visi "turpmākiem pieteikumiem" piemērojamās īpašās procedūras posmi, kas sīki izklāstīti Direktīvas 2013/32 40. pantā.

111. Šajā ziņā minētā panta 2. un 3. punktā ir norādīts, kā Tiesa nesen apstiprināja [58], ka, pārbaudot turpmāka pieteikuma pieņemamību, dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtībā ir jāveic divposmu process. Pirmkārt, tām ir jāveic turpmākā pieteikuma sākotnējā izskatīšana (40. panta 2. punkts). Šīs sākotnējās izskatīšanas laikā tām jānosaka, vai pastāv viens vai vairāki "jauni elementi", kas attiecas uz pārbaudi, vai attiecīgā persona ir kvalificējama kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs. Ja tas tā ir, tad, otrkārt, tiek turpināta turpmākā pieteikuma pieņemamības pārbaude saskaņā ar šīs direktīvas 40. panta 3. punktu, kurā prasīts, ka šīm iestādēm ir jānosaka, vai šis jaunais elements "ievērojami palielina iespēju", ka minētais pieteikuma iesniedzējs var pretendēt uz bēgļa statusu vai alternatīvo aizsardzību. Kopumā šai procedūrai joprojām ir vajadzīgs laiks un administratīvie resursi. Turklāt tā ir saistīta ar vairākiem pienākumiem, kas dalībvalstīm jāuzņemas attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju, kā arī ar vairākām tiesībām, ko pieteikuma iesniedzējs var izmantot (tostarp, tiesībām pārsūdzēt lēmumu par nepieņemamību) [59].

[56] Turklāt Direktīvas 2013/32 40. panta 7. punktā ir skaidri noteikts, ka "atpakaļuzņemšanas procedūra" faktiski attiecas uz "turpmākiem pieteikumiem", ko iesniedz citās dalībvalstīs.

[57] Piebildīšu, ka priekšlikumā regulai, ar ko aizstāj Dublinas III regulu, Komisija norādīja, ka jau 2014. gadā Eiropas Savienībā tikai aptuveni ceturtā daļa no kopējā atbildīgās dalībvalsts pieņemto uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas pieprasījumu skaita faktiski beidzās ar pārsūtīšanu (skat. 11. lpp. Priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (COM(2016) 270 final), pieejams šādā tīmekļa vietnē: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM:2016:0270:FIN).

[58] Skat. spriedumu, 2021. gada 10. jūnijs, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Jauni elementi vai fakti) (C-921/19, EU:C:2021:478, 34.–37. punkts).

[59] Proti, ja kompetentās iestādes secina, ka turpmākais pieteikums ir nepieņemams, tām ir jāinformē pieteikuma iesniedzējs par šāda iznākuma iemesliem (piemērojot minētās direktīvas 42. panta 3. punktu), un pieteikuma iesniedzējam ir arī jābūt iespējai izmantot savas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību pret kompetento iestāžu lēmumu tiesā (skat. direktīvas 46. panta 1. punktu).

112. Turklāt vienmēr pastāv iespēja, ka Direktīvas 2013/32 40. panta 2. un 3. punktā sīki izklāstītās procedūras beigās dalībvalstu kompetentās iestādes secina, ka "turpmākais pieteikums" ir nepieņemams. Patiešām, ja pastāv viens vai vairāki "jauni elementi", tad šīm iestādēm nav iespējas atzīt turpmāko pieteikumu par nepieņemamu. Tā vietā tām pieteikums ir jāizskata pēc būtības un jānodrošina, ka šī izskatīšana atbilst minētās direktīvas II nodaļā uzskaitītajiem pamatprincipiem un garantijām [60].

113. Ņemot vērā šos elementus, uzskatu, ka risinājums, ko iesaku Tiesai pieņemt, nerada risku, ka tiks apdraudēta Dublinas III regulā paredzētās "atpakaļuzņemšanas procedūras" efektivitāte. Gluži pretēji, manuprāt, šis risinājums faktiski varētu veicināt procedūras stiprināšanu situācijā, kad B dalībvalsts uz to paļaujas.

114. Sniegšu piemēru. Ja B dalībvalstij nebūtu iespējas, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu, atzīt par nepieņemamu tāda pieteikuma iesniedzēja "turpmāku pieteikumu", kurš iepriekš iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu citā dalībvalstī, B dalībvalsts varētu vai nu sekmīgi uzsākt "atpakaļuzņemšanas procedūru" un pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju atpakaļ uz A dalībvalsti, vai arī pilnībā izskatīt šo pieteikumu pēc būtības. Ko šādā situācijā darītu pieteikuma iesniedzējs? Manuprāt, viņš vai viņa censtos pēc iespējas vairāk pretoties pārsūtīšanai atpakaļ uz A dalībvalsti, lai maksimāli palielinātu savas izredzes uz jaunu, pilnīgu viņa vai viņas situācijas pārbaudi B dalībvalstī, ja pārsūtīšana neizdotos. No otras puses, ja B dalībvalstij būtu iespēja atzīt "turpmāko pieteikumu" par nepieņemamu, pieteikuma iesniedzējs nevarētu izrādīt šādu pretestību. Tādējādi tas varētu *in fine* palielināt iespēju, ka "atpakaļuzņemšanas procedūra" un pārsūtīšanas mehānisms, ko Savienības likumdevējs ieviesis ar Dublinas III regulu, būs veiksmīgs.

115. Nobeigumā vēlos vēlreiz atgādināt, ka interpretācija, ko piedāvāju Tiesai izmantot, tikai paver dalībvalstīm iespēju pieņemt noteikumus tādu "turpmāku pieteikumu" atzīšanai par nepieņemamiem, kas tajās iesniegti pēc tam, kad citā dalībvalstī ar galīgu lēmumu noraidīts tās pašas personas iepriekš iesniegtais pieteikums (atbilstoši Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā un 2. panta q) punktā paredzētajiem nosacījumiem). Šī interpretācija nerada dalībvalstīm nekādu pienākumu rīkoties tieši šādā veidā.

VI. Secinājumi

116. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesaku Tiesai uz *Verwaltungsgericht Minden* (Mindenes Administratīvā tiesa, Vācija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu,

   jāinterpretē tādējādi, ka fakts vien, ka patvēruma procedūra attiecībā uz konkrētās personas iepriekšējo starptautiskās aizsardzības pieteikumu tika izbeigta ar lēmumu par tās pārtraukšanu, kas pieņemts, pamatojoties uz Direktīvas 2013/32 28. panta 1. punktu, pats par sevi nav šķērslis, lai pieteikumu, ko pēc tam iesniegusi tā pati persona, uzskatītu par "turpmāku pieteikumu" minētās direktīvas 2. panta q) punkta izpratnē. Tomēr šādu pieteikumu nevar uzskatīt par tādu, kas ietilpst minētās tiesību normas piemērošanas jomā, un

[60] Skat. Direktīvas 2013/32 40. panta 3. punktu.

Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteikto nepieņemamības pamatu nevar piemērot, ja lēmums pārtraukt patvēruma procedūru attiecībā uz iepriekšējo pieteikumu vēl nav pieņemts vai ja attiecīgajai personai vēl ir iespēja atsākt šo procedūru. Šajā ziņā minētās direktīvas 28. panta 2. punktā ir noteikts, ka "dalībvalstis var paredzēt termiņu – vismaz deviņus mēnešus –", kurā procedūru var atsākt. Dalībvalstīm ir pašām savos tiesību aktos jāizlemj, kāds ir šis termiņš, ja vien tas nav īsāks par minētajā tiesību normā noteikto deviņu mēnešu minimālo termiņu.

2) Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts, to lasot kopsakarā ar tās 2. panta q) punktu,

jāinterpretē tādējādi, ka uz šīm tiesību normām var atsaukties situācijā, kad dalībvalsts, kas nav dalībvalsts, kura pieņēmusi galīgo lēmumu par attiecīgās personas iepriekšējo starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kļūst par dalībvalsti, kura ir atbildīga par šīs personas jaunā pieteikuma izskatīšanu (piemērojot kritērijus, kuri noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm). Šīs tiesību normas ļauj atbildīgajai dalībvalstij jauno pieteikumu atzīt par nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka tas ir "turpmāks pieteikums" minētās direktīvas 2. panta q) punkta nozīmē, un ka patvēruma procedūra attiecībā uz attiecīgās personas iepriekšējo pieteikumu jau ir izbeigta ar galīgu lēmumu citā dalībvalstī. Tomēr uz šo iespēju attiecas Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā skaidri paredzētais nosacījums, ka "neatklājas jauni elementi vai konstatējumi, kas saistīti ar izvērtēšanu, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs [..], vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs".